JÄRWA TEATAJA

Põllumeeste ja asunikkude häälekandja.

Ilmub kolm korda nädalas: igal teisipäewal, neljapäewal ja laupäewal.

Toimetus ja talitus: Paides, Turuplats nr. 13. Könetraat 101 — Könetunnid kella 10—1 l. Tarwitamata jäänud käsikirjad häwitatakse ära, kui neile tagasisaatmiseks markisid ei ole juure lisatud.

Üksiku numbri hind 5 senti. Tellimise hind alandatud.

Wastutaw toimetaja Willem Wessart. Wäljaandja „Järwa Kirjastus ühisus". Tellimise hind postiga: 1 aasta Kr. 6.— 3 kuud Kr. 1.70 ½ aastat Kr. 3.20 1 kuu Kr. 0.60

Kuulutuste hind: üks millimeeter ühel weerul: tekstis 8 snt., kuulutuste järel 5 snt.

Nr. 95. Paides, laupäewal 19. augustil 1933. a. 8. aastakäik.

Tornaado häwitustöö.

Texas'i osariigist Ameerikas läks hiljuti üle kohutaw keeristorm, mis mitugi alewit ja küla häwitas täiesti. Majad nagu pühiti maapinnalt. — Pildil Oak Cliffi alew pärast tormi.

Põllumeeste juhid pidasid nõu.

Wõeti kindlad seisukohad praeguse olukorra suhtes.

Kestnädala õhtul pidas üleriikliku põllumeeste esituse juhatus Tallinnas oma koosolekut, millest osa wõtma olid sõitnud juhtiwad põllumeeste tegelased kogu maalt. Koosolekust wõtsid osa K. Päts, A. Jürman, prof. Uluots, J. Teemant, A. Tupits, kindral J. Soots, J. Hünerson, J. Ottas, A. Wann ja teised.

Põllumeeste juhtide nõupidamine wältas mitu tundi ja seal arutati kogu praegune poliitiline seisukord läbi ja wõeti ühemeelselt wastu kindlad seisukohad põllumeeste edaspidise poliitika suhtes.

Nagu meie kuuleme, on sel nõupidamisel kõik osawõtjad toonitanud, et meie riik elab praegu wäga tõsist ja rasket aega üle ja et maal on selles suhtes kõik teadlikud. Sellepärast on koosolekul leitud, et kõige lähemal ajal tuleb meie poliitilises elus ja riigi juhtimisel suuremad muudatused ette wõtta, mis awaldaks terwendawat ja rahustawat mõju ja kindlustaks Eesti riigile püsiwa arengu.

Ana praegu juba nii kaugele on jõutud, et isegi walitsewate rühmade häälekandjad kirjutawad walitsuse ümberkujundamise wajadusest ja põllumeeste kogude kutsumisest walitsuse koalitsiooni, siis arutati ka seda küsimust koosolekul.

Põllumeeste juhid leidsid, et põllumeeste kogud ei saa praegust walitsust mingil tingimusel toetada, sest kõik sammud, mis wiimase kolme kuu jooksul on astutud, on olnud niisugused, mida põllumehed ei saa pooldada. Sellepärast ei saa sellest juttugi olla, nagu wõiks põllumeeste kogud praegusest walitsusest osa wõtta ja seda koalitsiooni toetada.

Koosolekul on arutatud kõigekülgselt ka eelseiswat rahwahääletust ja kõiki muid küsimusi, mis sellega ühenduses üles on kerkinud.

Wõttes arwesse praegust erakordselt tõsist olukorda, on üleriikliku põllumeeste esituse juhatus otsustanud kõigile põllumeeste kogude organisatsioonidele teatada, et põllumeeste kogudel tuleb endise hooga oma tegewust jatkata ja walmis olla edaspidisteks jõupingutusteks Eesti riigi ja põllumeeste huwide kaitsel.

Rukkitaitse küsimuses

tuleb esialgu ainult ankeet.

Wabariigi walitsus, kaaludes rukkituru korraldamise küsimust, otsustas teostada ankeedi, et selgusele jõuda, missugusel määral põllumajapidamiste omatarwitusest ülejäänut rukist turule saadetakse. Ankeetlehed saadetakse wälja wallaomawalitsuste kaudu lähemail päewil. Wallaomawalitsustel tuleb ankeetlehed täidetult majandusministeeriumile tagasi saata hiljemini 10. septembriks.

Ankeetlehes tuleb esitada järgmised andmed: talu suurus, rukki kaswupind, saak, kawatsetaw külwipind uueks aastaks ja talu ülalpidamisel olewate isikute arw.

See on esialgu kõik, mis walitsus otsustas ette wõtta rukkituru korraldamiseks. Mida walitsus kawatseb teha põllumeeste poolt miisigiks pakutawa rukkiga, pole seninigi weel selgunud. Sellega on jäänud rukkihinna küsimus seni täiesti lahtiseks.

Koondus ja rukkimonopol.

Koonduse häälekandja „Maaleht" süüdistab, et K. Pätsi walitsus olla rukkimonopoli ära kaotanud. See koonduse informatsioon on täiesti ühekülgne ja pundulik. Selle koonduslehe seletuse täienduseks olgu siin meele tuletatud wäike üksikasi eelmisest aastast. 3. oktoobril 1932. a. nimelt esines selleaegne rigiwanem K. Einbund riigikogus järgmise teadaandega:

„Juba walitsuse kokkuseadmisel deklareerisin seda riigikogus hoiatusena, et tulewal sügisel enam rukkimonopoli ei ole. Sellepärast ütlesid walitsuse liikmed kesterakonnast, et meie oleme nõus selle tingimusega, kui riigiwanem riigikogus teatab, et tulewal aastal rukkimonopoli ei kawatseta teostada."

Tuletagu koondus nüüd meele, et sellest walitsusest, kelle nimel eelpool toodud deklaratsiooniga riigikogus esineti, wõtsid osa kõik koonduse liidrid. Tähendab, juba rohkem kui aasta tagasi leppisid koondusläsed kesterakonnaga kokku, et rukkimonopol tuleb ära kaotada. Arusaadaw et kui koonduse ninamehed niiwiisi kesterakondlastele ametlikke lubadusi olid annud rukkimonopoli ärakaotamiseks, siis pidi pärast raske olema neid käest antud positsioone uuesti tagasi wõita.

Nii on töeline lugu rukkimonopoliga.

Üldse peame ütlema, et rukkimonopoliga on seotud ka mõned muud koonduse raskete tagajärgedega sammud. Kuid neist juba teinekord.

Kohtuprotsess majandusministri wastu?

Eksportöörid nõuawad maksmata jäänud preemiaid.

„W. Maa" toob järgmise teate:

„Nagu kuulda, olewat majandusministeerium laamunade eksportöörideele keeldunud kõike juunikuu preemiat wälja maksmast. Suurem osa makseti neil päewil kõtte pika ootamise ja pealekäimise järele, kuid umbes 2 miljonit senti jäi puudu, mille kohta majandusministeerium seletab, et seda osa ei makseta, kuna peale krooni langemist saanud eksportöörid waluutamüügist rohkem kroone ja see olnud preemia eest. Majandusministeerium tasunud ainult nende munade preemia, milliste eest saadud waluuta enne krooni langemist Eesti Panka kantud.

Munaeksportöörid leiawad, et maksmisest keeldumine selles osas käib risti wastu walitsuse määrusele ja lubadusele. Siis peaks walitsus ka palgast maha tõmbama mõned riigiametnikul, kellel teab wäliswaluutat olewat endisest ajast, sest ametnik saab nüüd waluutat müües kroone rohkem.

Kuuldawasti munaeksportööridel on kindel nõu majandusministri wastu tsiwiilnõude protsessi alustada. Lähematel päewadel antawat nõudmine rahukogusse. See oleks mistist esmakordne juhus Eestis, kus majandusministrilt hakatakse kahjutasu nõudma.

Samal ajal, kui põllutööminister suure õhinaga uusi eksportööride nõukogusid asutab, olewat laamunade eksportöörid oma kesklbüroost juba pettunud. Alul nagu oleks kesklbüroo mõnda paremust annud, ent peale seda, kui uus eksportöör juure lubati, ei tahtwat see uus eksportöör kesklbürooga tegemist teha, waid ajawat iseseiswalt äri ja on teised ära pahandanud. Juba on asi niikaugel, et ei teagi, mis funktsioonid sellel kesklbürool ületi on.

Uus wiperus ähwardawat tulla munade kontrollimisega. Senine kogemus ja lugupidamist wõitnud laamunade kontrolör lahkuwat ametist 1. septembril s.a. Ta wallandatakse „kokkuhoiu" tõttu. Tema asemele tahetawat panna üks senine linakontrolör, kes kuulub koonduse poliitiliste sõprade liiki. Ümberpaigutamist põhjendatawat sellega, et linakontrolöril olewat wähe tööd. Munakaupmehi häirib aga wõitu inimese määramise kawatsus munakontrolli alale. Pealegi ei nähta selles suuremat kokkuhoidu.

Puuhalg plahwatas pliidi all.

Saarlane sai raskesti wigastada.

Saaremaa maahaiglasse toodi Kaarma-Suurwallast, Muratsi külast päritolew 22-aastane Reinhold Rosinski, kellel purustatud mõlema käe sõrmed ja nägu wigastatud.

Rosinski oli 13. augustil „Salumäe" talus kütnud pliiti. Kui ta ühe suure lepahalu pliidi alla pannud ja kummardunud pliidisuu kohale tuld kohendama, kõlanud wali paugu, kusjuures R. pliidi alt wäljapaiskunud prahist saanud raskesti wigastada.

Arwatawasti oli puu sees mingi lõhkepadrun, mis tules kuumenedes plahwatas.

Raske õnnetus Harku laswandikuga.

Jäi kaelapidi pumbarihma wahele.

17. skp. peale lõunat toodi Tallinna keskhaigemajja Harku koloniist laswandik Jaan Pool 16 a. w., poolsurnud olekus. Tal on raske muljutuse tagajärjel sisemine werewalang. Arsti arwates on elulootust wähe.

J. Pool oli tegewuses weepumpamisega. Pump töötas elektri jõul. Kuidagi jäi ta rihma wahele; rihm kiskus ta kaelapidi pigistusse.

J. Pool on 16 a. wana, pärit Elwast. Koloniis wiibis üle aasta, lukusepa töökoja ja kooli õpilane. Olnud arukas poiss.

Uudseleib hukkus tules

Mäetagusel põles maha rehi.

Mäetaguse wallas, Kollustri külas põles mõni päew tagasi kohalikule talunikule Wolfried Treilmannile kuulew rehetuba ühes rehealusega. Tulle jäi 200 kilo heinu, koorem õlgi, 720 pekstud rukkeid, 6 koormat peksmata rukkeid, 3 wankrit, regi ja tuulamismasin. Tuleõnnetuse läbi saadud kahju, ühes põlenud hoonete wäärtusega, on 1352 krooni.

Põlenud rehehoone oli tule wastu kindlustatud 300 krooni eest, kuna muu tules hukkunud warandus oli kindlustamata. Tuli sai alguse küdewast reheahjust sel ajal, kui talurahwas wiibis einel.

Kuna tuld märgati hilja, ei suudetud sellele enam koduste abinõudega piiri panna, ega ka hiljem kohalesaabunud tuletõrje poolt tõkestada.

Karlis Tennissons tuleb Eestisse?

Kawatseb uuesti astuda Eesti kodakondsusse.

Nagu ühelt Riiast saabunud isikult kuuleme, on neil päewil Indiast sinna saabnud buddhausu munk Karlis Tennissons, kes omal ajal astus läti rahwusesse seetõttu, et lõunanaabri juures osati tema usust ja usutalitusist rohkem lugu pidada. Riiast saabunud isik on Karlis Tennissonsiga ka isiklikult kokku puutunud. Habemik munk seletanud, et ta lähemal ajal kawatseb tulla Eestisse. Tal on kindel kawatsus uuesti astuda Eesti kodakondsusse ning loodab, et selles takistusi ei tehta. Jaatawal korral tahab ta Eestis jällegi korraldama hakata buddha usku propageeriwaid etendusi, millega omal ajal kaunis palju rahwast kokku meelitas. Muret teeb „wend Wahindrale" ainult sobiwa isiku leidmine, kes seekord hakkaks korraldama etenduste majanduslikku külge. Kuid ka sellest loodab paljasjalgne prohwet üle saada. Üütlasi loodab ta, et nüüd ei tehta enam takistusi Tallinna priisimaja tornist allahüppamises ja muis „sportlikes" etendusis.

Kõlbustusi põllumajanduse

wõlgade ümberlaenustamisel.

Eesti maapanga kohapealsete ametnike uued wastuwõtu-kohad.

Põllumajanduse wõlgade ümberlaenustamise alal on juba niikaugele jõutud, et neil päewil E. Maapank asus esimeste laenupalwete otsustamisele. Esimesel laenumääramisel tunnustati esimeses järjekorras ümberlaenustamisele kuuluwaks 20 talupidaja wõlad.

Et talupidajaile teha E. Maapanga asjaajamist wõimalikult kättesaadawaks, awati Kuressaares, Paides, Tormas, Lihulas uued esinduskohad, kus E. Maapanga kohapealsed ametnikud ja esindajad annawad talupidajaile tarwilikke seletusi ning laenusoowiawalduse plankette. Ühenduses uute wastuwõtu kohtade awamisega on mõnel pool muudetud seniseid wastuwõtu päewi, nii et nüüdsest peale Eesti Maapanga ametnikud wõtawad wastu järgmiselt:

Tartus, igapäew k. 9—2 pl. maawalitsuse ruumes. Wiljandis, igapäew (wälja arwatud reede ja laup., ning iga kuu esimene ja kolmas teisipäew) k. 9—2 pl. Eesti Panga osakonna ruumes. Pärnus, iga reede ja laupäew k. 9—2 pl. maawalitsuse ruumes. Narwas, igapäew (wälja arwatud kesk. ja reede) k. 9—2 pl. maawalitsuse ruumes. Walgas, iga esmaspäew k. 9—3 pl. maawalitsuse ruumes. Wõrus, iga teisipäew, keskpäew ja laupäew k. 9—2 pl. Eesti Panga osakonna ruumes. Petseris, igal reedel k. 9—2 pl. Eesti Panga osakonna ruumes. Haapsalus, iga kuu esimesel ja kolmandal teisipäewal k. 9—3 pl. maawalitsuse ruumes. Paides, igal reedel k. 9—2 pl. Eesti Panga osakonna ruumes. Kuressaares, Eesti Maapanga esindajaks on Eesti Panga Kuressaare osak. juhataja, wastuwõtt igapäew Eesti Panga tööajal. Põltsamaal, wastuwõtt Põltsamaa ühispanga ruumes iga kuu esimesel ja kolmandal teisipäewal k. 10—2 p. l. Otepääs, alewiwalitsuse ruumes, wastuwõtt igal reedel k. ½9—1 pl. Tormas, Torma riigimõisa ruumes, wastuwõtt igal teisipäewal kella 11—3 pl. Jõhwis, igal keskpäevalal, Jõhwi wallawalitsuse ruumes k. 9—3 pl. Lihulas, Lihula wallawalitsuse ruumes, wastuwõtt iga kuu teisel ja neljandal teisipäewal k. 9—3 pl.

Tuli laastas asuniku talu.

Häwines hooneid, wallaswara ja elusloomi.

5700 kroonine kahju Läänemaal.

Waikna wallas (Läänemaal), Päri asunduses tegi tuli kolmapäewal peale lõunat asunik Edwin Pärna talus tugewat häwitustööd: maha põlesid talu kõrwalhooned ühes seesolewa warandusega.

Talus olid käimas wiljapeksu tööd. Arwatawasti sattus mõni säde kuuris põhkudesse. Kuna inimesed olid läinud lõuna waheajale, ei märgatud tulekahju algust kohe eos. Warsti olid aga puuhooned ja pilpakatused leekides.

Tules häwines loomalaut, endine mõisatall ja kuur. Sisse põles 9600 kilogrammi põlluheina, 6400 kilogrammi rukkipõhku, 4½ kuubikut turwast, kolm kahehobuse wankrit, 4 wedruwankrit, kaks kahehobuse saani, wiis rege, wiljalõikamisemasin, kunstsõnniku külwaja ja muid põllutööriistu. Elusloomadest jäi sisse kaks siga ja kaks wasikat. Mahapõlenud hoonete wäärtus 4000 krooni. Wallaswara häwines 1700 krooni wäärtuses. Hooned olid kinnitatud Maapanga kaudu „Eesti Lloydis". Wallaswara oli kinnitamata.

Suurem hõbedawargus Tallinnas.

Sissemurd Argentiina asekonsuli erasekretäri korterisse.

Suurem hõbeasjade wargus toimus Tallinnas, Laboratooriumi uulitsal nr. 11, krt. 15 Argentiina asekonsuli erasekretäri Gaston Girard de Soucantoni korteris, kus warga saagiks langes wäärtasju 1371 krooni wäärtuses.

Wargus on ründinud 13. ja 16. augusti wahel, mil korterielanikud olid kodunt ära. Oldi maal suwitamas. 16. aug. tuli keegi perekonnast koju ja awastas, et hõbedast lauanõud on kadunud. Waras on tuppa pääsenud walewõtmete abil.

Waras wiis kaasa: 42 hõbesupilusikat, 24 dessertlusikat, 32 teelusikat, 18 kahwlit, 2 kalanuga, 12 kohwilusikat, 5 paberossitoosi, 3 sõel-suhkrulusikat, 2 kastelusikat ja 2 dessert-nuga-kahwlit, kõik hõbedast.

Kriminaalpolitsei asus waraste jälgima.

Kõrge kindlustus ajas süütamisele.

Järjekordne põlemine Senno wallas.

Petserimaa Senno walla Wiskõ külas puhkes 14. aug. hommikupoolel tuli talupidaja Pawel Troshkowi elumajas, ning põles maani maha. Tuulega lewis tuli ka naabruses elawa wend Wiktor Troshkowi õlgkatuselisele loomakudale, missuguse päästmine osutus kõigile pingutusile waatamata wõimatuks. Tulle jäi heinu ja muud wallaswara. Et hooned olid kindlustatud wäärtuslikult ligemale kolmekordselt kinnitusselts „Talus", siis näis asi kahtlasena, mille tõttu kohalik konstaabel alustas kohe juurdlust ja leides süütamistunnuseid, teatas konstaabel loost Petseri kriminaalpolitseile, kust ametnikud sõitsid kohale asja selgitamiseks.

Kes hooned süütas, pole seni weel teada. Kahtlustatakse majarahwast.

Põrandaalune W. Okk 12 a. funnitööle.

Kommunistliku ülikooli lõpetanu saadeti Eestisse riigikorda kukutama.

Sõjaringkonnakohus mõistis 12 aastaks funnitööle põrandaaluse kommunistliku tegelase Feodor Wassili p. Okki, pärit Saaremaalt, Loona wallast. Teda süüdistati u. n. § 102 põhjal Eestis maksma riigikorra wägiwaldsele kukutamisele kihutamises.

Wassili Okk põgenes salaja Wenemaale Salla okupatsiooniajal, 1918. aastal. Astus seal punawäkke, kus teenis komanderina. 1926.—1932. a. õppis Lääne wähemusrahwuste kommunistliku ülikooli Leningradi osakonnas, mille lõpetamise järele saadeti salaja üle piiri Eesti põrandaaluseks kommunistliku organisatoriks.

Okile anti kaasa miitu ülesannet. Kõige pealt ta pidi korraldama Eestis põrandaaluse kommunistliku organisatsiooni, mis 1931. a. tähtsate tegelaste (Teppichi, Tuule, Jakobsoni) areteerimisega oli sõgi löödud. Teiseks pidi Okk selgitama, kes on parteis äraandjad, et politsei põrandaaluste tegewusele jälile sai. Okk kohuseks jäi parteid ka lahtiasest ollusest puhastada.

Oma ülesannete täitmisele asus Okk suure innuga. Parteis tembeldati provokaatoriteks ja wisati wälja hulk inimesi. Segipaisatud ridu asuti uuesti korraldama, kuni Okk 23. augustil l. a. Schnelli tiigi ääres politsiniku politsei poolt areteeriti. Temal taskutest leiti lastewalmis revolwer. Peale selle ta oli warustatud Aleksander Gustawi p. Erslingi nimelise isikutunnistusega ja sama nimelise kaitsewäe tunnistusega, et ta on osutunud kaitsewäe teenistuseks kõlbmatuks.

Juurdlusel selgus, et Erslingi nimelise isikutunnistus oli õige. Selle nimeline tõdamit oli Eestis elanud ja mõne aasta eest salaja Wenemaale läinud. Wenemaal oli isikutunnistusele waid mõned registreerimise märkused juure tehtud. Kaitsewäe tunnistus oli algusest lõpuni wõltsitud.

Politsiniku politsei wõttis Okk oma tegemise õigeks. Ülekuulamisel kohtu-marja juures salgas ta sellest osa maha, kuid kohtus ei tunnistanud ta ühtki warem antud seletust. Okk räägis kohtus, et ta sõitnud Eestisse huwireisijana! Erslingi nimelised dokumendid ostnud ta Kingisepas kelleltki tundmata isikult.

Tunnistajana kuulas sõjaringkonnakohus üle politsiniku politsei abikomisjari Kapsta ja assistent Warsti. Wiimaste seletustega, kui ka kohtul kajutada olewate materjalidega tehti Okk üüd kindlaks ja talle mõisteti eeltoodud karistus.

Kohtu eesistujaks Okk protsessil oli sõjaringkonnakohtu esimees kolonel Kromel ja prokuröriks kolonel Trakmann.

Kohtusõjuse wõttis Okk wastu rahuliku näoga. Rähtawasti arwestas ta weel suurema karistusega.

Naelsterling nõrgeneb.

Eesti pank ostab jälle latte.

Inglise naela kurss osutab wiimastel päewadel nõrgenemist, jäädes neljapäewal peatuma 19 kroonile. Ühes naelsterlingiga on allapoole nihkunud ka Skandinaawia riikide ja Soome raha.

Ameerika dollar on kursis, wastandina naelale, pisut kõwenenud. Rähtawasti on kursikõikumised Londoni börsil toimunud naela dollari wahekorra reguleerimiseks wastawa kokkuleppe põhjal.

Neljapäewast alates on Eesti pank asunud jälle Läti lattide ostmisele, kursiga 105 sularaha eest.

Käesolev filmapilk.

Kui waadelda meie poliitilist elu wiimase 2—3 kuu kestel, siis näeme selle aja jooksul õige palju sündmusi ükteisele järgnewat. Neist sündmustest on sügawad jäljed järele jäänud meie awalikku ellu ja nende töttu on ka mõned õige keerulised seisukorrad tekkinud.

Ei ole midagi salata kurba tõsiasja: wahekorrad poliitilises elus on muutunud terawaks. Käesolewal filmapilgul pole aeg arutada, kes ja mis selle põhjuseks olnud. Ainult nii palju ütleksime, et lahkarwamised, mis tekkinud, on sügawa ja põhimõttelise iseloomuga. Praegune olukord ei wõimalda meile kahjuks neid küsimusi küllaldase selgusega esile tuua. Kuid ega see neid küsimusi olematuks ei tee ega nende terawust wähenda. Täiesti põhjendamata on lootus tagasi saada tasakaalu ja enam-wähem mõistlikke wahekordi, kuni need põhiküsimused lahendatud pole.

Samal ajal on ka tundmus, et tekkinud olukord ei wõi kesta lõpmatuseni, waid et peab saabuma mingi lahendus, ja see lahendus peab wastama täielikult riigi ja rahwa huwidele ning õigustele.

Praegusel walitsusel on arusaadawalt wõrdlemisi kerge walitseda, sest tal on käes erakorralised abinõud. Kuid see on siiski asja üks külg. Tegelikult selgub üsna kiiresti, et sel küsimusel on weel palju teisigi külgi ja see teeb juba kogu olukorra sootu keerulisemaks kui ta algul näib olewat.

Ajad on muutlikud ja üks pilt awaliku elu lawal järgneb teisele. Nii nagu üksi majandusline eg[illegible] poliitiline kriis ei kesta lõpmatuseni, nii peab ka praegusele kriisile kord lõpp tulema. Siis tulewad juba paremad ajad.

Praegune aeg on peale kõige muu weel wäga huwitaw ja õpetlik. Ta näitab meile ükskuid iskuid ja terweid woolusid nende õiges ja wõltsimatus walguses. See wõimaldab tulewikus kodanikkudel hoopis paremini oma otsuseid teha kui seni.

Kõikidel wastutawatel silmapilkudel on eestlane jäänud rahulikuks, külmawereliseks. Selge mõistusega on ta oma tähtsamad otsused teinud.

Ka praegusel silmapilgul jääb meil rahwas külmawereliseks ja ei kaota lootust raskustest, mis meid piirawad, kord kindlasti üle saada.

Wiiding kuuli 15:92!

Tõusis seega maailma parimate kuulitõukajate sekka. Kettas tagajärg wäljaspool wõistlust 47.10.

Kolmapäewa õhtupoolikul peeti Tartus Tallinna uul. spordiwäljal ak. spordiklubi korraldusel kergejõustiku õhtumiitingut, kus üllatawalt häid tagajärgi saawutati. Miitingul purustas Wiiding senise Eesti rekordi kuulitõukes tagajärjega 15.92 m. Wäljaspool wõistlust heitis Wiiding ketast 47,10, mis on parem senisest Eesti rekordist. Publikut oli wõistlustel rohkesti.

Miiting algas 100 mtr. jooksuga, milles esimeseks tuli Rattus ajaga 11,4, teiseks Päriste — 11,5. Sellele järgnes kuulitõuge, kus Wiiding neljanda wiskega püstitas uue Eesti rekordi tagajärjega 15.92 m. Senine rekord 15.67 m. seisis samuti Wiidingu nimel. Tagajärg on waid wähe ilmarekordist halwem ja tõstab Wiidingu teisele kohale maailmas. Wiiringu wiisete seeria oli järgmine: 1) 15.35, 2) 15.35, 3) 15.38, 4) 15.92, 5) 15.20 ja 6) 14.90. Teiseks tuli kuulis Erikson 14.15 ja 3.—4. Feldman ning Ilwes — kumbki 12.66.

Kaugushüppes tuli esimeseks Feldman 6 m. 24 sm., 2) Kärsna — 5.96.

Odaheites saawutas Sule 66.66 m. Seda üllatawam oli teisele kohale tulnud Niggoli tagajärg 62.75, mis ta isiklik rekord. Laurson jäi tagajärjega 58.37 koguni kolmandaks.

800 mtr. jooksus püstitas Soonberg uue Tartumaa rekordi ajaga 2.02,1.

400 mtr. jooksus tuli esimeseks Rattus 51,2 sek.; 2) Feldman — 56,9.

Kettaheites pääsesid 5 meest üle 40 meetri. Esikohale tuli Wiiding, lüües selle ala rekordimeest Feldmani. Tagajärjed kujunesid järgmiseks: Wiiding 45.80, Erikson 45.30 ja Feldman 43.50. Wäljaspool wõistlust heitis Wiiding 47.10, mis on tunduwalt parem Eesti rekordist (46.66). Erikson saawutas wäljaspool wõistlust 45.44.

Teiwashüppes saawutas Härman 8.60 ja Michelson 8.45.

Kuusi õppejõude.

Suuremõisa wallawolikogu walis Palade algkooli täiendusklassi õpetajaks pr. Pappi. Õpetajaks Suuremõisa algkoolile waliti pr. Kokla. Wõnnu wallawolikogu poolt waliti õpetajameti kandidaat Woldemar Põder määraliseks õppejõuks Saanika algkoolile. Märjamaal peetud algkooli juhataja walimised äpardusid, kuigi koolijuhataja kohale kandideeris 19 kutseõiguslikku isikut.

Ajakirjandus poliitilisest filmapilgust.

„W. Maa" keskmädalases [illegible] kirjutab:

„Mis weneajal eeltsensuur tähendas, seda me teame. Eestis on aga ajad teised. Eestis on olnud eeltsensuur ainult — sõjaline tsensuur. Mihästi wabadusõja ajal, kui pärast 1. detsembrit 1924. Kui nüüd Eesti korra juurest wanadele wene traditsioonidele üle ei minda, siis jäi ainult järeldada, et midagi tõsist on lahti, midagi 1. detsembri taolist. Nii olid nähtawasti järeldanud ka meie liitlased Lätis, kelle wälisministeerinm juba Eestit palunud: ärge andke meile aina äärewaid sõnumeid, — andke meile ka rahustawaid sõnumeid!"

„Päewalehes" walitseb rahulolu.

Tallinna lehtedest walitseb tekkinud olukorra suhtes täielik rahulolu peale koonduse „Maalehe" weel „Päewalehes".

Peame kõik sellega leppima

Sotsialistide „R. Sõna" kirjutab:

„Jälle kaitseseisukord kogu riigis. Mis weel imelikum, — ajaleheid eelkontrolli all. Panned mõtteid paberile, tunned, et su sulg mitte enam nii sõltumatult ei saa töötada, kui warem. Loed sõnumeid mitmekesiste organisatsioonide sulgemisest, samuti läbiotsimistest, millisteid mitmel pool läsil olnud. Kõik need asjaolud manawad silmi ette tõõbiliß pilte poliitiliselt ärewatest negadest. Kinnitatakse, et ka wälismaid need sündmused tähelepanu äratawad."

Edasi arwab aga leht, et selle kõigega peab leppima:

„Iga seaduslik walitsus leiab meie kindla toetuse kõigis sammes, mis ta astub põhisendusega kindlustatud rahwawalitsuslikn korra kaitseks. Ajutine wabaduste kitsendamine ei taba meid wähem, kui teisi. Peame kõik sellega leppima."

„Sõnumed" kirjutab juhtkirja lõpus:

„Argpüks haaras esimesena mõõga järele, kui taganemistee kinni. Julge tarwitab ainult siis sõjariista, kui ta on selleks suunitud. Selle järele millal keegi sõjariista haaras, otsustame ka, kes on sõjas süüdi."

„Sõnumed" kirjutab:

„Eilse päewa jooksul jatkusid läbirääkimised uue walitsuskoalitsiooni loomiseks asunikkude ja sotsialistide ja sotsialistide ning wanapõllumeeste wahel. Rahwuslik kesterakond seisab neist läbirääkimistest esialgu weidi kõrwal. Selles ei ole midagi iseäralikku, sest rahwuslikul kesterahonnal tuleb niikuinii nude koalitsiooni minna, tal ei ole kuidagi wõimalik jääda opositsiooni. Senised läbirääkimised on suunatud suure koalitsiooni loomiseks, mille ettewõtja tuleks, nagu juba kirjutasime eile, endine mitmekordne riigiwanem Jaan Teemant. K. Einbund jääks edasi riigikogu esimeheks.

Praegune riigiwanem J. Tõnisson on teatawasti heades ja sõbralikkudes suhetes Rootsi riigipeaga kuningas Gustafiga.

Temale tehtawat ettepanek minna saadikuks Rootsi,

kuna senine saadik Rootsis, dr. Ariel nimetatawat saadikuks Riigi, wõisugune koht juba kauemat aega on waba.

Ühenduses nende läbirääkimistega on wiiwitus tulnud ühe direktori koha täitmisega Eesti pangas, kust lahkus J. Kiwisild. Mõni päew tagasi teati kõnelda, et Eesti panga direktori kandidaatideks on A. Schipai, K. Selter, Leo Sepp ja praegune direktori kohusteäitja Rosenfeldt. Eile räägiti, et uue kandidaadina Eesti panga direktori kohale on üles kerkinud riigikogu liige A. Oinas, kes Eesti panga rewisjoni komisjoni liikmena on tuttaw Eesti panga tegewusega.

Kui erakondadewahelised läbirääkimised senise hooga jatkuwad, wõib riigikogu kokkutulekut oodata juba augusti lõpul. Nagu eilse päewa jooksul selgus,

ei ole praegusel walitsusekoalitsioonil riigikogus enam enamust,

ka isegi siis mitte, kui teda toetaksid sakslased. Wiimased on aga suu häälekandjas „Revalsche Zeitungis" mõista andnud, et nad enam ei saa häältada praeguse walitsuse poolt.

Uue walitsuse koosseis peab lähedal olema riigikogu kokkutulekuks. Kohe esimesel riigikogu koosolekul lahkuks wana walitsus ja astuks uus asemele. Riigikogu kokkutulekut wõiwat oodata juba tulewal nädalal.

Eile õhtul kell 8 algas „Kaja" ruumides wanapõllumeeste riigikogu rühma koosolek, mis jatkus hilja öösel toimetuse töö lõpul. Rühma koosolekul olid laalumisel kõik eelpool loetletud küsimused."

Eelpool toodud teate kohta olgu nii palju tähendatud, et põllumeeste kogudel kõikide nende kirjeldatud läbirääkimistega mitte midagi ühist pole.

„W. Maa" kirjutab:

„Wõimul on see halb omadus, et ta kipub hakkama pähe, nagu lange wiin. Aga ta ei peaks hakkama kõõlegi pähe. Juba sellepärast mitte, et ei ole weel kõigi päewade õhtu."

Tartu wabadussammas walmib.

Awamine 17. septembril.

Tartus läib praegu kibe ehitustöö wabadussamba juures, mis püstitatakse Emajõe äärde asuwasse puiestiku.

Samba pidulik awamine toimub 17. septembril.

Politsei ja piiriwalwe

sisekaitseülema käsutusesse.

Walitsus otsustas kaitseseisukorra seaduse prgr. 7 p. 2 alusel anda sisekaitseülema wahendidusse käsutusse politsei ja piiriwalwe ametkonnad kõigil aladel, mis on seoses riiklikn korra ja ühiskondliku julgeoleku alalhoidmisega.

Ei ole aeg.

Ei ole aeg nüüd hellalt seada,
Meil käsi rüppe, unistada!
Aeg ränk on, ränka tarwitab!
Trund südameb ja õige keled,
Trund kaljukindla mehe meeled,
Neid tarwis läeb!

Koidula.

Kirikulaule.

„Ärgake!" nii wahid hüüdwad
ja linna lõrgest tornist laulwad:
„Jerusalem, oh ärka sa!
Ö ja hommikule taldwad
ja äratawaid hüüdeid kuuldub:
„Oh ärka linn ja ärka maa!"
Kõik tuled süüdate,
sest aeg on äärikse!
Halleluuja!
Nüüd rutake,
weel lahti tee
on kutsutuile rõõmule!

*

See on esimene koraal toimetusele saadetud „Teises waimuliku laulupäewa laulude logus", mis wälja antud Eesti ev.-luteri kirikumuusika sekretariaadi poolt. Koraali sõnad on lauluragmatu komisjoni esimehe, õpetaja A. Eilarti poolt algteksti mõttelele wastawalt redigeeritud.

Edasi sisaldab sama wihk Nasfilisi kirikulaule: Haydni — kõik taewas nüüd kuulutab, Mozarti — Püha ja Mehuli — Palwe. Eesti autoritest on esitatud Miina Herman kahe kirikulauluga: Looja kiitus ja Issand, jää meie juurde; R. Tobias lauluga: Eks teie teg. Peale selle weel rida Soome autoreid.

Laadalahing setude ja Orawa meeste wahel.

10 meest sai pussitada.

15. aug. oli Petseris järjekordne kuulaat. Wiina osteti kahekordselt, wõrreldes eelmise laadaga. Nii olid meestel warsti pead soojad.

Umbes 4 kilomeetrit Petserist eemal, Wõmorski teelahkmel, kus ajub ka terwe rida kauplusi, peatusid Wõrumaa Orawa tuntud pussikangelased, wennaksed Raudid ja teised külapoisid, tehes teeliikusid. Warsti jõudsid sinna ka Petserimaa, Meremäe walla Klõsino ja Wasla küla poisid.

Meeste wahel tekkis sõnelus, kusjuures üks Orawa meestest löi julgemat setupoissi rusikaga näkku. Samas olid teised Orawa poisid ka jaol, ent setu poisidki polnud laisemad. Mõne minuti möödudes oli külawahel, kaklejate lahinguwäljaks. Anti kiwide, kaigaste ja pussidega. Waatamata wõrumaalaste „wahwusele", pidid nad Petserimaa „eriteadlastele" alla wanduma, lahkudes, ligemale kümmekond mehel pussihaawad kehas ja rõiwad nugadest puruks lõigatud. Ka paar setupoissi olla saanud pussitada, kuid nad ei ilmunud abi saama.

Orawa poisid toodi Petseri maahaiglasse. Nende terwisline seisukord pole weel selgunud. Politseiliste andmete kohaselt olnud setudest wäledamateks pussitajateks Wassili Mõtšalina Meremäe walla Klõsino külast ja Wassili Tamm Meremäe walla Wasla külast. Juurdlus kestab.

Sõbrad koorisid sõpra.

Joobnu riisuti „Küttejõus" paljaks.

Püssi walla elanik Aleksander Stepanow pummeldas ühes oma tuttawate meestega, Erra walla elanikega Rudolf Wiitunpiga, August Kelneriga, Otto Rennebergiga ja Sergei Nesedowiga mõni päew tagasi Küttejõus, Püssi jõe kaldal. Napsi wõeti üsna rohkesti, nii et meheid olid peagi joobnud.

Wahepeal lahkusid napsitajate hulgast O. Renneberg ja S. Nesedow, kuna teised jäid pummeldama edasi. A. Stepanow oli juba üsna joobnud ja uni tiksus peale. Aga ta märkas, et joomakaaslased R. Wiitung ja A. Kelner kisuwad temal riideid seljast. Protestid ja wastuwaspimised ei aidanud midagi, sest „sõbrad" ähwardasid teha tal naha „tükaks", kui ta julgeb lõuata wastu.

Paari-kolme tõmbega oli mees alasti kui porgand ja sõbrad põgenesid riideid kaenla alla wõttes.

Teisel hommikul mees alles taipas, et tõsi oli ikka taga: sõbrad olid riisunud seljast ta tõõriided ühes taskus oleva kahe krooniga.

Loost teatati politseile, kes peagi tabas riisujad. Napsiwennad wabandawad nüüd oma tegu sellega, et nad olnud joobnud, ega mäleta midagi. Waatamata sellele, asjale anti seaduslik käik ja mehi ootab riisumise pärast raske karistus.

Müüa

korralik talukoht heade tingimustega, ühes tükis - keskmine (suurus,) umbes 3 klm. Kullamaa kirikust, Läänemaal. Ligemaid teateid annab Kullamaa Ühispank.

Raadio saatekawa.

Pühapäew, 20. august.

Tallinn, 298,8 mtr. — 9.25 jumalateenistus Kaarli kirikust. Jutlustab õp. Sommer. Lõpuks heliplaate. — 12.30 põllumajanduslik loeng. — 13.00 põllumajanduslikke teateid. — — 13.10 lõunane kontsert. Juh. R. Palm. Suppe: awam. „Kerge ratsawägi". Weslywalts-boston „Mesinädalad". Zeller: potp. „Linnukaupleja". Schirmann: „Entr'acte ja laul". Lindsay-Theimer: „Fenia". Patzke: „Oli kord". Side: „Illusion". Tshaikowski: „Magus unistus". Meyer-Helmund: intermetso. Meachaman: „Ameerika patrull". — 17.30 kohtunik Rutherfordi köned: „Jumala kuningriigi algus" (eesti ja wene keeles). Lusifer ja elamän puu (soome keeles). Guds folk befrias (rootsi keeles). — 18.30 heliplaate. — 18.45 päewauudiseid. — 19.00 Kirillowi mandolinistide kwintett. Wagner: fant. oop. „Tannhäuser". Aljabiewi: romanss „Ööpik". Popy: „Patrull". Potp. muttlasromanssidest. — 19.30 lugemistund wõi heliplaate. — 20.00 kontsert. Juh. R. Palm. Orkestri ettekandes möödunud nädala kaunimaid palasid. Wahepeal sooloettekandeid heliplaatidelt. — 21.00 ilmateade ja ajanäitaja õiendus. 21.05 kontserdi järg. — 21.30 wana tantsumuusikat heliplaatidelt. — 22.15 moodsat tantsumuusikat dancing rest. „Meriliudi".

Tartu, 579 mtr. — 10.00 jumalateenistus Pauluse kirikust. — 12.30 ülekanne Tallinnast. — 17.30 ülekanne Tallinnast. — 21.00 ilmateade ja ajanäitaja õiendus. — 21.05 ülekanne Tallinnast.

Esmaspäew, 21. august.

Tallinn, 298,8 mtr. — 14.30 heliplaate. — 15.15 wälismaisi päewauudiseid. — 15.30 ajanäitaja õiendus. — 20.00 kontsert heliplaatidelt. 21.00 ilmateade ja ajanäitaja õiendus. — 21.05 kodumaisi päewauudiseid. — 21.20 inf. Fr. Olbrei raadiowestlus. — 21.50 kontsert heliplaatidelt.

Tartu, 579 mtr. — 14.30 ülekanne Tallinnast. — 20.00 ülekanne Tallinnast. — 21.00 ilmateade ja ajanäitaja õiendus. — 21.05 ülekanne Tallinnast.

Teisipäew, 22. august.

Tallinn, 298,8 mtr. — 14.30 heliplaate. — 15.15 wälismaisi päewauudiseid. — 15.30 ajanäitaja õiendus. — 20.00 kontsert. Juh. R. Palm. Rimski-Korsakow: awam. oop. „Maiöö". Moussorgski: „Pisar". Tshaikowski: fant. oop. „Padaemand". Tshaikowsky: romanss. Glinka: 2 romanssi. Tshaikowski: balleit-süit „Luikede järw". Rubinstein: „Ratsawäe traaw" — Wahepeal sooloettekandeid heliplaatidelt. — 21.00 ilmateade ja ajanäitaja õiendus. — 21.05 kodumaisi päewauudiseid. — 21.20 dr. Hj. Mäe: Inimene on alati halb. — 21.50 Esperantokeelne nädalakroonika. — 22.00 kontserdi järg. Thomas: awam. oop. „Mignon". Sibelius: „kurb walts". Verdi: fant. oop. „Rigoletto". Chopin: „Polonaise A".

Tartu, 579 mtr. — 14.30 ülekanne Tallinnast. — 20.00 ülekanne Tallinnast. — 21.00 ilmateade ja ajanäitaja õiendus. — 21.05 ülekanne Tallinnast.

„Armastus" nõudmiseni

Ühe poissmehe elamus.

Kell oli täpselt 8, päikene paistis täna kuidagi eredamalt, statistika osakonna juhataja abil oli täna sünnipäew. Ta oli 48 aastat wana, sellest 22 bürooteenistuses 8-st kuni 3-ni, mõbleeritud tuba, wend Narwas, kes ei tahtnud, et teda külastatakse. Rohkem mitte kedagi.

Nagu ikka jammus ta taimetoitlaste sõõgimajja ja torkis ühe spinatisõnitsli lallal, mille nimeks eile oli juurwiljakotlett. Ta mõtles naisest. See polnud mingi kindel naine, waid naine üldse, ükskõik kes, blond wõi brünett. Aga muidugi ilus, wõib olla kõguni wäga ilus, tingimata aga õrn ja truu, tingimata. Truudusetu naine — ning ta ütles peaaegu kõwasti: „Taewa pärast!" Ning wähenõudlik peaks ta olema. Wõib olla wõiksid tal olla õrnroosad kõrmalestad?

Ta koguni ohkas. Wõib olla sellepärast, et tal oli sünnipäew ja et päike paistis nii ilusasti. Tal polnud kunagi olnud neidu, ta polnud kunagi armunud, ta lihtsalt polnud kedagi leidnud. Pole ka imestada: ta ei olnud just ilus ega osanud ka tantsida.

Kui ta tõstis huultele tassi kõõiinita kohwiga, naeratas ta: „Tont teab, mis minuga täna on?"

Muidugi, ta polnud ju ka kunagi teinud katset. Tal oli nagu hirmgi neiude ees üldiselt, ja kui tal kord keegi meeldis, siis oli hirm selle ees weelgi suurem. Ja kuidas seda õieti seadagi, et saada temaga tuttawaks. Ei wõi ju lihtsalt minna ja öelda: „Minu nimi on Kaps, ametnik, ma otsin neidu, kes mind wõiks armastada..."

Miks mitte? Ta pani lõõgara pähe, matsis kinni oma spinatisõnitsli ja kõõitnita kohwi ning läks. Miks ei proowinud ta seda kunagi? Mida teewad õieti need teised? Kuidas õpiwad ükstesest tundma paljud õnnelikud paarid? Suusõnalt? Kirjalikult?

Ta annaks isegi üht-teist selle eest, kui saaks kirja armunult neiult... Kindlasti on postkontoris terwe wirn uisugusei kirju „nõudmiseni", mitmesuguste märgusõnade all: „Südameke 777", „Ära unusta mind", „Armor", „Armastus". Tjaa, küllap neid on seal terwe wirn.

Ta jäi järsku seisma ning otse punastas mõttest, mis läbis ta aju. Ta heitis pilgu kellale: pool 4. Ja postkontor asus just Loduteel.

Kui ta katsuks? Kui — —?

Siis ta noogutas korduwalt ja ägedalt ning oli otsustanud: ta püüab omastada wõõra, nõudmiseni saadetud armastuskirja!

Postkontor oli peaaegu tühi, kui ta astus aknakese ette, kust anti wälja „nõudmiseni" kirju. Ning imelikul kombel küsis täiesti rahulikult:

„Kas on tulnud kirju märgusõnaga „Armastus", palun?"

Asetäitja ametnik tõusis ohates püsti, haaras lahtrist „L" kirjapaki, soris weidi ja lükkas ilma naeratuseta Kapsi ette lauale kitsa sinise ümbriku.

Kapsi oli ikka weel lootnud, et ametnik ei leia ühtegi kirja märgusõnaga „Armastus". Kuid nüüd ta pidi kirja wõtma. Kiirelt surus ta sinise ümbriku taskusse. Sealjuures kõdistas ta ninasõõrmeid magus hõng. See pidi olema küll roosi wõi kannikese lõhn.

*

„See kõik oli siis waletatud, teadlikult waletatud? Et abiellud minuga? Wõi et maksad mulle 300 krooni kuus kümne aasta jooksul, kui sa minuga ei abiellu? Kõik waletatud!?"

Näputäis paberosituhka langes prunnile kingale ja mehe hääl ütles:

„Armas laps, elame kord nõisugusel ajal, kus kahjuks ärilised kalkulatsioonid pea iga päew luhta lähewad..."

„Ah? Sa nimetad seda äriliseks kalkulatsiooniks!? Armas taewas, ja ma wõtsin kätte ning kirjutasin waesele Ilmarile — — —"

„Seda sa muidugi ei oleks pidanud tegema. Ikka on parem, kui hoitakse tules kaks rauda, mu laps..."

Kärmesti haaras neiu kübara ning mantli, tormas alla tänawale ja hüüdis üürianto:

„Kiiresti, nii kiiresti kui juudate peapostkontorii!"

Kuid ükstõikselt wastas ametnik:

„Märgusõnaga „Armastus"? Pole enam ühtki kirja. Wõeti hiljuti wälja."

Nii on tal siis juba see kiri käes! Ükstõik, täiesti ükstõik, ta läheb siiski wäikesesse kohwikusse ja ootab seal Ilmarit. Ta seletab Ilmarile kõik, ta ütleb, et kiri oli waid nali oli waid manööwer tema proowimiseks... Küllap ta seab asja roopasse. Ta et wõi ju järsku jääda ihuüksi...

*

Kui kell löi neli, astus Ilmar postkontorisse. Ta hoidis end hoolega, et mitte lasta wälja paista oma suurt äre-

mu ning hirmu. Kõik ju olenes sellest, kas oli kiri tema jaoks wõi polnud. Sai ta kirja, oli Riita talle kaduud, siis oli see jumalagajätmise kiri. Kui kirja polnud, siis ta wõis minna kohwiku ning Riitat seal oodata. Ta lõhatas ja lükis kirja märgusõnaga „Armastus".

„E—e—i ole!!"

Siis jooksis Ilmar nagu pöörane kohwiku poole. Riita mahaläödud silmadega. Järsku algas ta, enne kui Ilmar sai midagi öelda:

„Ilmar, pean sulle kõik seletama... See kiri..."

Ilmari silmad aina põlesid suurest õnnest ja armastusest. Ja ta tundis, et nüüd oli saabunud hetk, mil ta pidi olema suurejooneline ja arusaaja. Ta surus Riita käsi tugewasti ning waatas talle silma. Ning ütles tasa:

„Riitake, sul pole tarwis mulle midagi seletada... Armas Riitake... Ma saan sinust aru, ja ma ei paneks sulle midagi pahaks... Ole ainult õnnelik, et sa ei kirjutanudki seda rumalat kirja! Tõhti kirjutatakse asju, millest hiljem on kahju... Ma tean ju, et armastad mind, ainult mind... Ning ametis öeldi mulle, et saan parema koha jõuluks, siis abiellume..."

Wälgukiirusel taipas Riita seisukorra. Emba kumba: kas oli kiri läinud kaduma, wõi polnud ta weel pärale jõudnud. Ta küsib hiljem igaks juhtumiseks ise kord weel järele.

Ta waatas Ilmarile otsa:

„Ma poleks teda ka kunagi kirjutanud, Ilmar, tead seda ju hästi... Mul oled ju sina ja ma ei taha kedagi teist. Ning selle rumala kirjutamise „nõudmiseni" jätame nüüd, see on ju lapsik, näeme ju ühtteist niigi pea iga päew. Lõpp sellele, ja postkontori ei lähe me enam kumbki, eks ju?"

Ilmar ütles:

„Muidugi, — kui me enam ükstesisele ei kirjuta, pole ju sellel enam mingit mõtet."

Riita tellis weel ühe tassi sokolaadi ja ütles:

„Wõib olla saad ja ameti läbi suruda, et saad juba waremalt palgakõrgenduse?..."

*

Õige suure roimarina näis endale statistika osakonna juhataja abi Konstantin Kaps, kui ta saabus koju ning oma möbleeritud toa ukse lukust lahti keeras. Ta süütas tule ning tõmbas taskust kitsa sinise ümbriku. Jälle tundis ta seda magusat lõhna. Ta hoidis käes armunud neiu kirja.

Ettewaatlikult awas Kaps ümbriku ja luges:

Armas Ilmar!

Hiljem kunagi ja kindlasti saad aru, kui raske on mul täna seda kirja kirjutada. Aga ma ei saa teisiti, pean kirjutama sulle halastamatult kogu tõe, see on parem meie mõlemile! Meie armastus, mis kestab nüüd pooteist aastat, on juba muutunud harjumuseks. Ning uus mees on astunud minu ellu, kel on hiilgaw seisukoht, kes mind jumaldab ja minu heaks kõik on nõus ohwerdama. Igal juhtumisel ta kindlustab minu tulewiku. Ja just siis, kui ja mind tõepoolest armastad wõi armastanud oled, siis sa saad ka aru, et teeksin eksisammu, kui loobuksin kõigest sellest. Meie ei kohta enam teineteist ega kirjuta ükstesisele. Mu kirjad wõid sa jätta endale, mina põletasin praegu sinu omad. Ela hästi ja tõõsti end peagi

sinu Riita.

Kapsi kustutas tule ja jäi istuma oma tõõlaua ette naeratusega, mis pidi warjama ta kurbust. Ta istus liikumatult weel siis, kui korteri perenaine teega tuli ja ta ukselе koputas.

Naine. Härra Kinnas saabub Indiareisilt. „Üks oli kindel," jutustab ta naisele, „teine meist pidi surema: mina wõi tiiger."

„Misjuguse õnn, et see oli tiiger — muidu me poleks saanud seda suurepärast nahka diiwani ette."

Mõrudad kogemused. „Ja siis, isa, seletas õpetaja, et Aafrikas leidub suguharusid, kes alles pärast pulmi õpiwad tundma oma pruuri."

„Mitte ainult Aafrikas, mu poeg!"

Tark arst. „Härra doktor, olete täiesti unustanud, mis ütlesite paar minutit tagasi: käskisite mul näidata keelt."

„Ma ei unustanud seda, aga tahtsin segamatult kirjutada retsepti walmis. Nüüd wõite panna suu rahulikult kinni."

Uitte walitsus, waid kohtuwõim

ohjendab Lätis äärmiste tiibade organisatsioone.

Riia, 18. augustil. Walitsuse nõupidamisel esinesid kohtuminister Osols ja sisseminister Milbergs aruannetega praeguse poliitilise seisukorra ning äärmiste tiibade organisatsioonide wastu wõetud abinõude üle. Peale walitsuse koosoleku lõppu tähendas peaminister Blodniels ajakirjanduse esindajaile, et walitsus ei olewat selles asjas mingit otsust teinud, sest ta ei tahaend segada kohtuwõimu piiridesse. Kohus ise otsustab nii „Pehrkonskrustsi“ kui ka sotsialistliku töölisportlastelibu edaspidise saatuse.

Riia, 18. augustil. Rahaminister Annus pidas läbirääkimisi Läti panga nõukogu esimehe Klihwega ja panga peadirektori Wanagsiga waidlusel olewa wahetuskauba operatsioonide küsimuse üle wälismaaga. Läti panga esindajad selgitasid, et nad ei ole põhimõttelikult sarnaste operatsioonide wastu. Nad aga ei saa sellega nõustuda, et mittewajalikke kaupu sisse weetakse. Rahaminister esitas oma poolt wahetuskauba operatsioonide läbiwiimise kawa. Selle järele kuulutsid tulewikus need operatsioonid ainult sissewoo korraldamise komisjoni kompetentsi ja seisatsid väljaspool waluutakomisjoni wõimupiire. Wiimases on, nagu teada, Läti panga esindajal wetoõigus. Wahetuskaupade operatsioonide läbiwiimine seotakse terwe rea tingimustega, muu seas kawatetakse wälismaa kaupade sissewedu wahetusoperatsiooni näol, lubada ainult makswate kontingentide piirides.

Salapärane nähe.

Koonduslased ostawad aina lehti juure.

Wiimase kuu-poolteise kestel on Eestis poliitikaelus silmapaistwad muutused käimas. Ootamata ja ilma suurema pingutusteta ostsid koonduse inimesed ära Wiljandi „Sakala“. Lehe hind teeb wälja õige auwäärt summa, kuid see ei olnud „kehwade asunikkude ja wäikemaapidajate esitajatele“ mingiks takistuseks: äkki olid ilmunud rahad ja Baarsi leht omandati silma pilgutamata.

Nüüd käiwad wisad jutud ringi, et sama ringkond, kes omandas „Sakala“, on haaramas üht Tartu wanemat lehte. Wahetalitajaks olla kuuldawasti kaks kohalikku juuti. Tegelikuks omanikuks jääwat aga üks koonduse poliitik-ärimees Tallinnas, kes omale nime teinud sopakirjanduse lewitamisega.

Kuid see pole mitte weel kõik. „W. M.“ teab jutustada, et koondus asutab omale ka Rakwere uue lehe. Sellejuures hooplewat koonduslased, et rahaküsimus neile muret ei tegewat, ja nad olla walmis kaks aastat oma uuele lehele juure maksma.

Nii näeme hoopis huwitawat pilti: selajal kui meie kodanikud, eriti aga põllumehed, ikka kehwemaks muutuwad, on koondus äkki paari wiimase kuu kestel silmapaistwalt priskenema hakanud.

Kui koonduse suurnikud kord niipalju julgust koguwad, et nad ka maale rahwa sekka ilmuwad, siis oleks maarahwal huwitaw nende seletust selle salapärase nähtuse kohta ära kuulata.

Taluhooned tulerooaks.

Triigis põles maha rehealune. Tulle jäid kolm siga.

Triigi wallas (Harjumaal), Silmsi asunduses süttis põlema neljapäewal kella ½12 ajal Hans Widese rehealune ja loomalaut. Ära põles wiljapeksugarnituur, mis kuulus Silmsi masinatarwitajate ühisusele, ja H. Widese rehealune — karjalaut ühes loomatoidu tagawaraga. Tulle jäid ka 3 siga.

Omanik hindab oma kahju 1200 krooni peale. Hoone oli kinnitatud „Talus“ 500 eest, wallaswara oli kinnitamata. Wiljapeksugarnituur oli ka samas selts kinnitatud 1000 kr. eest.

Suure tuulega lewis tuli edasi umbes 300 meetrit eemal asuwa Johannes Riisbergi rehealusele, mille katuse all olid ka ait ja laut. Hoone põles maani maha. Kahju omaniku hindamise järele 1000 kr., millise summa eest hoone oli kinnitatud „Talus“.

Tulehädaohus olid weel kolme-nelja talu hooned ümbruskonnas, kuid tuletõrje abil suudeti hädaohi kõrwaldada.

Tuleõnnetuse põhjust juureldakse.

Seaased lood Waiwara lastekodus.

Pereemand ja neli teenijat wallandati.

Ametiwõimud said hiljuti andmeid, et Waiwara lastekodu asjaajamises on tulnud ilmsiks mitmeid wäärnähteid. Kuulduste põhjal alustatud juurdlusega ilmnesid puudused. Asju seal on aetud üsna omapärasel wiisil. Nii selgus, et toidukraamiga olewat käidud ümber raiskawalt. Sööki walmistatud niiwõrd suurel määral, et lapsed ei jõudnud kõike ära süüa ja sageli tuli hakwaksläinud toitu wisata sigadele. Seega lastekodu sigu söödeti paremini kui mõnes pereš lapsi.

Pereemand seletab, et ta walmistanud toitu ettekirjutatud normide kohaselt, mis pärast jääb arusaamatuks, kuidas lapsed ei suutnud ära süüa normaalseid toiduportsjoneid. Pereemanda asjaajamises wäärnähteid küll ei awastatud. ent ta wallandati ühes nelja lastekodu personaalisse kuuluwa isikuga.

Ametiwõimudel on praegu selgitamisel weel lastekodule kuuluwa naftamootori ja niidumasina müügiasi. Need olewat realiseeritud wanaraua pähe 60 krooniga. Masinad enne müüki olnud palju kõrgemalt hinnatud, kusjuures need olnud ka tarwitamiseks täiesti kõlbulikud. Juurdlus kestab.

Triikraud tekitas tulekahju.

Kaks warahommikust tuleõnnetust Tallinnas.

Reede hommikul kell 4 tuli teade Tallinna peatsimajja, et Rohu uul. nr. 23 Mihail Pohla majas on tulekahi. Hoowil olid põlema läinud äkriliste kuurid. Ka kuuride otsas asuw elukorter sai tulest kannatada. Korter oli tühi. Millest tuli tekkis, ei ole weel selgunud.

Maja on kinnitatud „Majas“ 20.000 krooni eest.

Sama päewa hommikul kella 6 ajal pääsis tuli lahti Graniidi uul. nr. 10 wedurijuhi Leeri korteris. Põlema süttis kirjutuslaud, mille peale oli unustatud elektri-triikraud. Korteri omanik Leer ise oli kogu perega eelmisel õhtul sõitnud Pärnu ja korteriukse lukustanud.

Tuld kustutamas käis linna tuletõrje lendsalk. Tule läbi häwines kirjutuslaud ja korteri tapetid.

Tallinna turg.

Turul rohkesti rahwast, nagu harilikult iga nädala lõpul. Aiawilja endiselt kõige rohkem, üsna rohkesti on ka kurke, kuid kurkide hinnad on tõusnud üsna tunduwalt. Peterburi kurkide hooaeg on läbi, nüüd müüakse Pärnu kurke.

Sealiha terwe sea wiisi tapamajas 73—75 s. kg., sealiha wäikemüügil 75—100 s., soolatud sealiha 75—100 s., suitsusink 130—150 s., loomaliha 28—60 s., wasikaliha 30—55 s., lambaliha 45—60 s. kg.

Tapetud kanad 80—140 s., kanapojad 35—50 s., tedred 50—60 s. tükk.

Kanamunad 6—8 s. paar.

Pütiwõi 125—130 s., meiereiwõi 145—155 s., kohupiim 25 s., hapukoor 80 s., junstud 60—150 s. kg., nõ[illegible]—11 s. t.

Mesi [illegible] purgi täis, 400 gr.

Kartulid 70—75 s. 20-l. mõõt, 4—5 s. l., wärske peakapsas 10 s., kaalid 12—15 s., salat 25 s., kõrwits 15 s., türgiaad 25 s. kg., peedid 5 s., porgandid 4—5 s., redised 4—6 s., rabarber 4—5 s. kimp, hernekaunad 10—12 s., herned 35 s., sibulad 15 [illegible] s., lillekapsas 5—25 s. pea, kurgid 90—280 s. sada, 1—5 s. tükk, tomatid 50—60 s. kg.

Wärsked räimed 15—26 s., kilud 28 s., kameljad 25 s., ahwenad 20—30 s., haugid 40—50 s., kohad 130—150 s., siiad 80 s., lõhed 200 s., angerjad 120 s. kg.

Wähjad 6—15 s. t.

Mustikad 12 s., pohlad 8 s., waarikad 20—30 s., punasedsõstrad 7—8 s., walgedsõstrad 20 s., mustadsõstrad 25—30 s., tikerberid 20—35 s., kirsid 40—55 s. l., pirnid 2 s. t., õunad 10—25 s. l., sidrunid 9—11 s. tükk.

Küttepuud Tallinna sadamas. Kased 2,25—2,50 kr., segapad 1,50—1,75 kr., männid 1,50 kr. meeter.

Haapsalu turg.

Kiire heinaaja lõppemise tõttu wõimaldab taluinimestel müügiarneid jällegi rohkem turule tuua, mille tõttu turg suureneb ja muutub mitmekesisemaks. Waldawa osa turust wõtab oma alla wärske aia- ja puuwili. Hinnad püsiwad endisel tasemel.

Sealiha sea wiisi 72—75 s., sealiha wäikemüügil: 80—90 s., wärske seapekk 95 s., sulatamata searasw 95—100 s., loomarasw 25—30 s., loomaliha: 30—45 s., wasikaliha 30—40 s., lambaliha 45—55 s. kg.

Nukkijahu 14—15 s., nisu lihtjahu 28—32 s., sõelajahu 35—38 s., nisupiiml 40—42 s., kruubid 30 s., kaer 8—9 s. kg., odraterad 10 s., tangud 25 s. ltr.

Piim 7—8 s., rõõsfkoor 50—90 s. ltr., hapukoor 85 s., meiereiwõi 158—160 s., kõsgiwõi 100—125 s., kohupiim 28—30 s. kg.

Munad 5—7 paar, mesi 160—[illegible] s. kg.

Wärsked kartulid 4—5 s. ltr., wanad kartulid 125—150 s. wakk.

Haugid 50 s., ahwenad 20—25 s., tursad 20 s., kohad 60 s. kg., tapetud kanad 60—80 s., elus. kanad 50—70 s. tükk.

Õunad 10—12 s., mustikad 10 s., tikerberid 20 s., punasedsõstrad 10 s. ltr.

Kasepuud 400—450 s., männid 350—400 s. ruummeeter.

Ristikhein 450—470 s., nurmhein 325 s., sõõhein 250 s. 100 kg., rukkiõled 18—20 s. wihk.

Gisõemurd

Haimre wallamajja.

Öö wastu reedet murti sisse Haimre wallawalitsuse kantseleisse ja ära wiidi sularaha ja dokumente 242 krooni 23 sendi wäärtuses.

Waras oli tunginud wallamajja wälisukse luku wäljapuurimise teel. Lahti murtud oli ka kantselei kirjutuslaua laegas, mis sisaldas ära wiidud raha ja dokumendid. Jälgimise takistamiseks oli waras läbi lõiganud telefonijuhtmed. Sellest järeldawad asja juurdlewad politseiwõimud, et waras oli pärit wäljaspoolt Haimret ning põgenes peale kuriteo kordasaatmist õise rongiga Tallinna poole.

Poonud naine Rahumäel

Rahakursi langus mõjus häwitawalt.

Kaitsewäe ühend. õppesfutustest teatati 17. augustil k. ½2 ajal politseile, et sõdurid on Rahumäe tee äärest männikust leidnud poonud naise laiba. Politsei selgitas, et poonu on Anna Truu, 46 a. wana, elutses Kodu uul. nr. 17, krt. 4. Majaelanikud seletawad, et A. Truu olla juba warem enesetapmise katseid teinud, kuid teiste poolt ikka ära päästetud.

Truud pidasid toidukaupluse, mis aga wiimasel ajal olla halwasti läinud. Rahakursi langemine olla ta peale mõjunud nii rusunalt, et olla kõnelenud enda poomisest. Nüüd teostaski lubaduse.

A. Truu poeg teenib „Suuropil“ kaitsewäes aega, tütar on abielus kellegi rootslasega ja elutsewad Soomes, mees elutseb Kodu uul. 17. üleespidamist saanud Truud peamiselt wäljamaalt tütrelt.

Perunalased saabuwad tühapäewal.

„Lennuki“ ja „Wambola“ Perun meeskondade kohta oli eile kuulda, et need pidid Perun sõjalipu all sõitma 2000 tonni suurusel õlitanklaewal saabuma Tallinna tühapäewal. Tanklaew ühes perunlastega peatub kas sõja- wõi uues sadamas. Eile kõlts Perun komisjonär kapten Faura sellest asjast merejõudude staabis nõu pidamas.

„Läänerand“ tuli esimeste heeringatega.

Esimese heeringasaadetise Islandist tõi ette Tallinna aurik „Läänerand“. Laewal oli pardal 1131 tünni heeringaid, mis pidid minema kohe tühja heeringaturu rahuldamiseks.

Poolemiljoniline tulekahju Kodijärwel.

Öö wastu 17. aug. põlesid maha Kodijärwe wallas (Tartumaal), Kitse talus Peeter Laasi elumaja ja laut.

Hoonete wäärtus on 5000 kr., wallaswara hukkus 580 kr. wäärtuses.

Hooned olid kinnitatud „Eestis“ 2500 krooni eest. Lähemad andmed tulekahju kohta alles puuduwad.

Kuuldawasti olewat tulekahju alguse saanud tulega hooletult ümberkäimisest.

Kaks põlemist Saaremaal

Hiljuti puhkes tuli Saaremaal, Mustjala wallas Ohtja küla heinamaal ja häwitas tüki maad metsaalust rohukamarat. Nüüd on juurdlusel selgunud, et tuli sai alguse Ohtja taluniku Toomas Poopuu käest, kes oli omal heinamaal süüdanud sipelgapesa ning jätnud siis tule järelwaatuseta rohukamarasse immitsema. Poopuu wõetakse hooletu tuletegemise eest wastutusele.

Heinamaatulekahju Pärsamaal.

Pärsamaa wallas, Purtsa külas heinamaal süttis teadmata põhjusel põlema heinakamar ja häwines üle 2-hektaarilisel maalal. Tuli häwitas ka hulga kaswawaid puid. Maaomanikud hindawad oma kahju 2000 kroonile.

Kui Indias sajab wihma.

Karachi linna uulits pärast tugewat wihmawalangut. Inimesed sumawad ligi põlwist saadik wees. Selliseid pilte wõib sageli näha India linnades, sest suurte wihmasadude hooaeg wõib seal kesta wähest ligi kaks kuud.

15 tuhat kodanikku

paluwad tühistada sõjalaewade müüki.

Eile anti ära riigikogu juhatusele 14.351 allkirja sõjalaewade müügi tühistamise asjus. Allkirjad olid 322 lehel, millest igaühel tekst palwega riigikogule — tühistada sõjalaewade müük ja jätta „Lennuk“ ning „Wambola“ Eesti wabariigi omandusse. Tähtsamatest allakirjutajatest oleks nimetada: end. riigiwanem J. Teemant, prof. J. Uluots, end. maj. minister A. Jürman, kolonel Puskar, Wiljandi linnapea Maramaa, Tartu maawalitsuse esimees Pärlin, rej. kol. Uritam, „Kaja“ peatoimetaja Oiderman, adwokaadid Aronson, Pukk ja Holberg ning „Lennuki“ ehitamisel kaasa töötanud insener J. Jaanson ja terwe rida teisi.

Suurem osa allakirjutamiseks saadetud lehti on weel maalt tagasi tulemata.

Toris häwines talu.

Rehepeksul tekkis tulekahju.

Kahju üle 2 miljoni sendi.

Neljapäewal kella 11 paiku päewal süttis tulekahju Pärnumaal, Tori wallas, Jõesuu külas asuwa Mihkel Simma talus. Leekides häwines talu elamu, rehealune, karjalaut, ait ja puukuur. Ühes hoonetega põles ära 50 wakka peksetud rukist, 6 wakka nisu, 6 koormat peksmata rukist, niidumasin, siga, maja- ja riidekraami ning hulk heinu ja põhku. Peale talunikule kuuluwa waranduse häwitas tuli talus töötawa Tori Tohera rehepeksuühisuse rehepeksugarnituuri.

Tuli sai alguse rehepeksumasina korstnast lennanud sädemest. Omanik Simma hindab saadud kahju 20.000 krooni peale. Tohera rehepeksuühisus on kahju saanud 2500 kr. Häwinenud hooned ja warandus on kindlustamata.

Kustutustöödel olid peale Tori wabatahtliku tuletõrje, riigimõisa tuletõrje ja Wändra wabatahtlik tuletõrje ühes mootor-pritsiga.

Wiljandlased süstal ümber Eesti.

Neljapäewa õhtul saabusid Pirita kaudu Tallinna sadamasse 2 Wiljandi noortmeest, kes sooritasid süstamatka ümber Eesti. Teekonda alustasid ettewõtlikud noormehed 13. juulil, sõites Tännasilma jõge pidi Wõrtsjärwe. Siit läks sõit mööda Emajõge Peipsi järwele, kust Narwajõe kaudu jõuti Soome lahte. Meresõidul Tallinnani tuli süstatajail wõidelda mõned päewad tormidegagi.

Tallinnast sõidawad wiljandlased edasi Paldiski, Haapsalu kaudu Pärnu. Pärnust algab sõidu wiimne etaap piki jõgesid Wiljandini.

Poola manööwritel uppus wiis ratsawäelast.

Warssawi, 18. augustil. Suwalki lähedal uppus wiis ratsawäelast manööwri ajal Meemeli jões. Ratsawäerügemendi üle jõe toimetamisel rebenes parwe kõis. Järsku tõuke tagajärjel kukkusid kõik parwelolijad jõkke. Päästeti kõik peale tähendatud wiie.

Riias kõetsid kinni!

Riias, 18. augustil. Riia linnawolikogu wõttis eile wastu juhasliku enamusega — 37 häälega 36 wastu — kommunistide ettepaneku, sulgeda kõik esimese ja teise järgu restoranid. See otsus tohiks küll ainult paberile jääda, sest linnawalitsus teeb kindlasti kõik mis wõimalik selle ümberlükkamiseks. Peab tähendama, et eilsel wolikogu koosolekul puudus terwe riba parempoolsetest ning wähemusrahwustest wolikogu liikmeid.

Wiljahinnad Ameerikas kerkisid taagasi.

New-York, 17. augustil. Wiljaturu seisukord muutus täna normaalsemaks. Kuna hõrsi algul hinnad langesid alla maksmuselolnud minimaalmäära, tõusid nad hõrsi lõpul sellest määrast tunduwalt kõrgemale. Puuwilla hind tõusis 70 punkti wõrra. Ka teiste kaupade hinnad näitasid tõusu.

Raamatukoguhoidjate kursus

korraldatakse Kuressaares 28.—30. detsembril.

Loodetaw ilm laupäewal, 20. augustile

Kõwenemaid edelapoolseid tuuli, pilwine, kohati hoowihma, päewal temperatuur tõusep paari kraadi wõrra madalam.

Põllumeeste Keskpank

Tallinn, Vabaduse puiestee 1. (Eesti Maapangaga ühes majas). **Telef.: 444-38, 444-36**

Arvete seis 31. juulil 1933. a.

AKTIVA			PASSIVA		
Kassa	Kr.	18.653.21	Osakapital Kr. 94.840.04		
Arved teistes rahaasutustes	„	64.353.11	Tagavarakapital „ 44.238.02	Kr.	139.078.06
Väärtpaberid	„	81.403.49	Hoiusummad	„	806.754.55
Laenud	„	1.015.015.89	Vekslite rediskont ja kontokorr. Eesti Pangas	„	168.949.46
Korrespondendid	„	66.705.49	Riiklikud laenud	„	10.551.97
Garantii deebitorid	„	30.956.—	Korrespondendid	„	62.308.58
Mitmesugused deebitorid	„	36.000.—	Väljaantud garantiid	„	30.956.—
Vallaswara	„	1.—	Mitmesugused kreeditorid	„	36.000.—
Kulud	„	33.207.41	Tulud	„	66.083.43
Muud aktiwad	„	2.057 90	Muud passivad	„	27.671.45
	Kr.	1.348.353.50		Kr.	1.348.353.50

Pank võtab raha hoiule, makstes kuni 6% aastas, annab laene, müüb Riigikassa pantkirju, millega võib tasuda soodsalt asunikukoha võlgu, ja toimetab kõiki muid pangatalitusi.

JUHATUS.

Jälle 18 talu haamri alla.

Maapanga nõudel oktoobris oksjonid.

Ülevõrikuus läheb Järwamaal huk talusid oksjonile. Nüüd on wõitjakuulutatud haamri alla järgnewad talud ka Maapanga poolt. Neid talusid, mis Maapanga laenude, nende wõlgnewate maksude, wiiwitusnõude ja muude tulude sissenõudmiseks oksjonile määratud, on 16. Teistkordselt tulewad müügile 2 talu. Talud tulewad müügile 23. oktoobril k. a., Ratweres rahuloogu saalis.

Oksjonile lähewad: 1) A. Raudmetsa „Käoma“ talu Kirna wallas. Müügiks hinnatud 4500 kr. Maapanga wõlga 3045 kr. 2) H. Jaaholdi „Kuhjasaam“ Mäo wallas, wõlga 267 kr., müügiks hinnatud 850 kr. 3) J. Korkase „Sarmo“ talu Kutjema w., wõlga 418 kr., müügiks hinnatud 750 kr. 4) M. Weinbergi „Kärva“ talu Wõhmuta wallas, wõlga 788 kr., müügiks hinnatud 2000 kr. 5) K. Maangmanni „Rigola“ talu Wõõtsa wallas, müügiks hinnatud 1600 kr., wõlga 1148 kr. 6) G. Tombergi „Aru“ talu Ambla wallas, wõlga 1216 kr., hinnatud 2000 kr. 7) J. Oolmanni „Kapsa“, Wärnjärwe w., wõlga 2881 kr., hinnatud 2000 kr. 8) J. Epmanni „Wainuotsa“ Kirna w., wõlga 561 kr., hinnatud 800 kr. 9) J. ja K. Limbergide „Janini“ Mäo wallas, wõlga 1181 kr., hinnatud 2000 kr. 10) G. Johansoni „Altpere“ Albu w., wõlga 2936 kr., hinnatud 2000 krooni. 11) P. Onu „Rae-Aru“, Säwewere wallas, wõlga 1242 kr., hinnatud 3000 kr. 12) J. Silbergi „Rõõtsuniitsa“ Wõõtsa w. wõlga 1448 kr., hinnatud 2000 kr. 13) K. Nõmmowi „Muraka“ talu Säwewere w., wõlga 581 kr., hinnatud 800 kr. 14) L., G. ja A. Wilbergide ja M. Schitti „Nõõri“ Wärnjärwe w., wõlga 1543 kr., hinnatud 3000 kr. 15) Joh. Laani „Nõmme“ Nõmküla w., wõlga 1721 kr., hinnatud 2300 kr. 16) A. Jõwe „Mäeliiva“ Säwewere w., wõlga 3639 kr., hinnatud 4000 krooni. Wõõastunnitas on näidatud wõlg Maapangale.

Teistkordselt tulewad müügile A. Andermeide „Lemeti“ talu Mäo w., wõlga 3132 kr., hinnatud 4500 kr., ja A. Ulmi talud Albu w., wõlga 8255 kr., hinnatud 12.000 krooni.

Küti asunik hobusega rongi ees.

Mees jõitis Esna metsa wahel raudteed mööda. Wedur purustas wankri, hobune jooksis metsa, mees pääsis aga wigastusteta. Ta saadeti Paide haigla, sealt aga kohe arestimajja.

Kolmapäewa õhtul läks Järwa-Jaani poolt tulewa raudteerongi ette Esna metsa wahel, metsawahi elamu läheduses, Küti asunduses elutsew Karl Taamar, kes sõitis raudteeliinil hobusega. Wedur päiskas wankri raudteeliinist eemale, kusjuures wanker õige tublisti kannatada sai, hobune aga läiste wahelt wabanes ja metsa jooksis. Kohe peatati rong ja rongi meeskond jooksis waatama, mis mehest saanud. Sellest ei näinud aga suuremat wiga olema, küll oli mees tugewalt purjus.

Igaks juhuks paigutati mees siiski rongile ja wiidi Paide. Raudteejaamas oli politseinik wastas. Õnnetuse ohwer wiidi maahaigla. Siia ta aga ei jäänud. Kuna arstlikul ülewaatusel selgus, et mehel wigastusi pole, peale kriimustuse peas, wõttis politseinik mehe jälle oma hoole alla ja toimetas ta arestimajja, sest mees oli weel ikkagi purjus. Järgmisel päewal karistas rahukohtunik meest 2 päewase arestiga ehk 4 kr. trahwiga, sest pole ju raudteeliin maantee. Südames muidugi oma purjus pead kirudes, sammus mees paremast jalast longates wangla poole, lunastama oma karistust.

K. Taamar oli käinud hobusega Järwa-Jaanis ja seal tugewad tropid wõtnud. Kuidas hobune raudteeliinile sattus, seda ei tea ta ka isegi öieti. Tukastanud wankris ja ehmatanud rängalt, kui wedur wankrile otsa tormas.

Wedur kannatada ei saanud, samuti ei saanud rikutud ka raudteeliin.

Õpetajad hakkatu poliitikat tegema.

Järwamaa õpetajate liidu asemikekogu koosolekult.

Möödunud kolmapäewal oli Järwamaa õpetajate liidu asemikekogu ja juhatuse ühine koosolek, kus peamiselt arutati õpetajate 11. üldkongressi kawa. Maa-algkoolide õpetajate palgakärpimine tunnistati ebaõigeks, kuna selle tagajärjel peamiselt kannatawad perekonnainimesed. Üldiselt otsustati heaks kiita Eesti õpetajate liidu seisukohad, milledest selgub, et maaõpetajal et tule elamine sugugi odawam teistest ametnikest.

Hariduspoliitika seisukohalt otsustati üksmeelselt kaitsta makswat ühtluskooli põhimõtet. Küsimust „õpetaja polititkategelasena“ käsitati eriti põhjalikult ning leiti, et ei ole õige õpetajaskonna wiimase 10 aasta taktika aktiiwsest poliitikast eemaloleku suhtes, kuna selle tagajärjel olla kannatanud õpetajate kui ka kooli huwid. Koosoleku meeleolu kaldus seisukohale, et õpetajate osawõtt poliitikast on soowitaw sedawõrd, kui see lubatud õpetaja kõrge kutse-eetika seisukohalt.

Õpetajate päew otsustati pidada 24. septembril Paides.

—R—

Kakelusrohke laat Koerus.

Paide politseinikule tungiti kallale.

Koeru laat omandas päris Petserimaa guljänje ilme. Pole tükil ajal Koeru laatadel enam nii palju kakelusi olnud, kui seekord. Paistis nagu oleks „wanad head“ ajad tagasi tulnud.

Politseil oli rohkelt tegemist ulakate taltsutamisega. Peale ümbruskonna konstaablite oli üks mees Paidest weel abiks komandeeritud. Wõõrale korrawalwurile koondasid korraritkujad eriti oma wiha. Kui ta üksinda läks kaklejaid taltsutama, tungis suurem jõuk wiimastanud mehi talle kallale. Kallaletungi ninameheï õnnestus hiljem rahwa hulka kaduda.

Politsei poolt wahistati üldse 7 meest. Rahukohtunik karistas neid 10 kr. rahatrahwi ehk 10 päewase arestiga, kuna üks — Ferdinand Tuiken — mõisteti 14 päewaks aresti ilma rahatrahwita. Tema oli laadal suuremaks müürgeldajaks.

Laadal warastati ka üks jalgratas. Wiinapoel oli seekord suur läbimüük. Seepärast oli ka siis rohkelt purjus laadalisi. Tuntud riiukuked olid kõik wäljas ja seepärast ka rohkelt kakelusi ette tuli.

Paide teateid.

Täna õhtul törwikutega rongiläik.

Tuletõrje ühing korraldab täna õhtul kell 9 rongiläigu läbi linna Reopalu furnaasile. Kalmistul ajutatakse pärg mandalaile wariseud kaaswõitlejate-tuletõrjujate hauale. Reopalu kalmistul on teatawasti Paide tuletõrjel oma eralhatud matuseploits.

Suurmajalt tulles läigawad tuletõrjujad rivistatult jälle läbi linna muusika saatel ja sõidumad Wõllamäele. Siin põrutab tuletõrje orkester tantsulood lahti ja algab jõulupeo. Seekordne jõulupeo tantsule on tuletõrje wastutuleku tõttu publikule tasuta.

Homme üldmanööwer ja pidustused.

Tuletõrje nädala lõppakordina peetakse homme kell 3 p. l. Turuplatsil tuletõrje üldmanööwrit. Sellele järgnewad Wallimäel pidustused, ülesteist õhtul, muusika ja tants. Wihmase ilma korral on pidu politsimajas, mwel tantsupõrandal.

Kes on Paide suurmees?

Postiwennad on hakanud tõstma iriineste lõkkuõhtumõõmisels oma postiwennadele tõige moodsamaid ja tõõtsamaid juhtlausesid. Tahawad oma teada pidada wist ajaga sammu. Nii waltitse rõõmujõulastajate poolt oma tõõteeemide peakirjaks õige tõõnulisi nimetusi. Paide baptistide postiwennas Pitsal uuritsal oli üks juhtustajatest tõõlutanud wälja oma juhuse peakirjaks rabatwalt: „Kes on Paide suurmees?“ Wastaw eelteade oli postiwennaja aknale wõõrdusk wõõsarõõtud suure tähtedega. See tõõbas „hullu moodi“. Rahwast kogus muudu kõõku ja osa inimest pidi lõõpõma ruunipuudusel akna taga kuulamisega. Oodatt mõõda tõõnulist palsastust. Pärast oldi aga wäga petunud, kuna „jumala sulane“ teatas, et Paide suurmargaks olla ei keegi muu, kui wa sarwilline ise, kes õõrawõõgutanud kõigi paisdelaste südamed.

Järgnewa juhtuse teemiks wallis leidlik palwewõõli jälle kiisendawa peakirja: „Hull ratsanik“ jne.

Loeng töötaliiset ja sõõtsaõõkiasõõstusest.

Homme, 20. sõp. kell 10 homm. korraldab linnawalitsuse saalis loengu Gestimaa haigelasõõde Liit. Kõõnelejana esineb õõ. L. Johanson. Sissepääs kõigile waba.

Ällivere „Mäe“ peremees 70-aastane.

Eile, 18. sõp. pühitses Kapu wallas, Ällivere kõlas, „Mäe“ taluperemees August Ehaste oma 70. aasta sünnipäewa.

Juubilari elukäik on elawaks tõendusets eesti talupoja wisadusest ja edasipüüdmisest. Maast madalast on ta aastad algamult wõõsimata tõõga, mis lõpuks kroonitud iseseisma peremehe järgega.

A. Ehaste algas rühmamist liht talupoisina, olles edasi nii tõõsturiks kui ärimehks ja on oma elukäigu wiimased 31 aastat pidanud talutõõha, olles tegelikuks põllumehks. Selle kõrwal on temal jatkunud tahet ja armastust kaasa liiua ümbruskonna ühistegelisel põllul. Nii on juubilar Ällivere ühisprimatalituse asutajaid ja laualaeane juhatuse liige, tegew Aaravere-Raigu kortlühingus, Wäike-Maarja tarwitajate ühisõões, Kamma tulekindlustusseltsis jne.

Auwõõrt juubilarile jääks soowida weel pikki põõlesõõrisõõlisi päewi ja elusõõgisel.

Tundis kelmid päewapildi järele.

J.-Jaani mehe 7 kr. wõõljapetjad.

Möödunut talwel petsid J.-Jaanis K. Petersoni käest taks tundmata meest wõõlja 7 kr. Nad kauplesid P.-i omale sulaseks. Nüüd õnnestus politseil kelme selgitada. Nendeks osutuwad Rakweres elutsew Theodor Sundja ja tarblane Karl Laks. Kelmid paljastati päewapiltide järele, millisei kriminaalpolitsei Petersonile näitas.

Süüdistus läks tõõsja.

Tartus elutsew Karl Leesmann lasi aresti alla panna Paistewõõljal elutsewa J. Tuisu waranduse. Selle üle arenes protsess, mis 1931. a. weel praegugi pooleli. L. tõstis aga süüdistuse P. wastu, nagu oleks see 300 kr. warandust tõõwaldanud. Kriminaalpolitsei alustas juurõõrsst, kus aga selgus, et kaebaja isegi ei tea, kas warandust kõõwaldatud wõi mitte. Nii lõpetati asi.

Kergejõustiku wõistlused Karinul.

Karinul peetud kergejõustiku wõistlused kujunesid ainult Esna spt. „Kalju“ ja kohalike sportlaste wahelisteks, kuigi kohaliku ÜEMÜ osakonna sporditoimkonna poolt oli mõeldud kui Karinu ÜEMÜ ringkonna wõistlushena keskjuhatuse rändauhinnale — millise mööduunud aastal Karinu omandas. Millegi pärast ei olnud naaberosakondadest wõistlejaid ilmunud, ainult wäljaspool ringkonna kutsutud esnalased olid kohal.

Tehnilised tagajärjed kujunesid: 100 m. jooks: 1. Haan (Esna), 2. Kokas, 3. Jätsa (mõlemad Karinu). Kaulitõuge: 1. Kokas, — 11,10 mtr., 2. Sotnik (E), 3. Apa (K). Kettaheide: 1. Apa — 32,33 mtr., 2. Lauk (K), 3. Kokas. Oda: 1. Lauk 38,98 mtr., 2 Sotnik, 3. Kokas. Kaugushüpe: 1. Kokas 5,69 mtr., 2. Laut, 3. Haan. Kõrgushüpe: 1. Wäli (K) 1,50 m., 2. Kokas, 3. Sotnik. Kolmikhüpe: 1. Kokas 11,97 m., 2. Lauk, 3. Jätsa. 200 m. jooks: 1. Haan, 2. Kokas, 3. Lauk. 1500 m. jooks: 1. Sallon (K), 2. Jäätma (K), 3. Esna.

Teatejooks 800×400×200×100 wõitis Esna, kuna 4×100 esikoha omandas Karinu.

Üldse omandasid ÜEMÜ Karinu osakonna sportlased poole enam punkte kui „Kalju“, kuigi tagajärjed — wõib olla wähese konkurentsi tagajärjel — jätawad sootwida. Paremuse järjekorras osutusid sportlased: Kokas, Lauk, Haan ja Sotnik, diploome omakes.

Lõppakordiks spordipäewale kujunes sõpruswõistlus wõrkpallis, millele wõitis Karinu 2:0 (15:13, 15:4).

Türi nudiseid.

Kontrollitu elektriposte.

Peale hobuse surmajaamist mahakukkunud elektrijuhtmetel, kontrollis nüüd neil päewil tehnilise järelwaatmeseltsi esindaja Aleksandr. Orrato elektriposte. Wiimane leidis, et postid on enamwähem korras, ainult üksikud postid tulewad asendada, kusjuures tähtajaks määrati 1. oktoober.

Surmajaamud hobuse eest maksis elektrijaama pidaja kahjusaajale J. Michelitsele 130 kr. wabal kõõkuleppel.

Soomlaste auto kolu metsa wahel.

Soome üliõpilaste wõõrkeauto läks rikki Kolu metsa wahel. Õnneks juhtus möödunu Türi weoauto J. 9, mis tõi „alwaristi“ Türile, kus kolmapäewal asuti twa parandusele. Kuna auto tuli parandusse tõttu täiesti lahti wõtta, siis wõõltas parandus tertse järgmise päewa. Üliõpilased olid teel Itaaliasse, üliõpilaste kongressile, kuhu suurem osa (kolm omnibusetäit) üliõpilasi sõitis juba ees. Mehed loodatwad nendele järele jõuda, kui autoga enam suuri wiperusi teel ei juhtu.

Nii elatakse Amblas päewast päewa.

Elu Amblas oleks muidu päris rahulik, kui mõningad pisiasjad, mis kõrwaltwaatajale tundumad tühistena, ei kipuks seda idüilli häirima.

Pikne löi sisse ja tuju langes mõnel „minimumini“ kui siia ulatus teade, et end. Ambla postkontori ülem Ewart, kes nüüd teguises Sondas, olewat uppunud. Harilikku surelikku häiris see teade wähe, ent seda enam tundsid end puudutatud olema need „wäikesed wennad“, kes Ewartile olid heal ajal shiirosid annud, kuna nad polnud küllalt teadlikud E. majanduslikust olukorrast. Ehkki wiimane end warsti maksujõuetuks tunnistas, hellitati siiski lootust, et ta kunagi suudab osagi wõlgnikele tasuda. E. „pärandus“ küünib kõhapeal sigi kolmetuhande kroonini. Sellest tuleb kohalikul wallasekretäri abil üksi tasuda 1000 kr. Kuna mees saab kuus umbes 70 kr. palka, tuleb tal kaugelt üle aasta teise kergemeelsuse tõttu tehtud wõlgasid tasuda. Peale selle on weel suuremaid shiirambe ümberkaudsete talupidajate hulgas. Weel peale E. furma teati kitsamas ringkonnas räägida neist tehinguist, mis süündisid „ööpimeduses“ wiimase ametisoleku ajal Amblas. Jah, suured sõõsad sõidawad tõllas, wäikesed wennad ripuwad wõllas! Nii on see olnud juba maailma loomisest saadik.

Ka olewat alastikultuur otsaga Amblasse jõudnud. Nimelt toonud selle n.ö. küülakostiks kaasa kaks pealinnast siia suwitama sõitnud preilit. Selle „alastikultuuriga“ olewat päris naija saanud. Ehkki Aadam ja Eewa paradiisiaias wabalt katmatuse kultuuri tegid, polewat mõned Ambla kristlikud „tanted“ seda sugugi tahtnud sallida, kui meie päewil seda püütakse järele aimata. Ja wiimaste poolt kawatsetud kord isegi wäikene atentaat korraldada alastikultuuri edustajate wastu. Kibumits ja kadakaoksad ning kõrwenõgesed olewat juba walmis muretsetud!

Samuti „Hitleri-waimustust“ tunti kord siin, ja ühel ööl sigimesid wastatwad kirjad ja haakrist ühe tuntud wanapoisi akna alla peele ja aiaplongule. Olewat jällegi olnud õrnemasoo esindajate temp. Ja majaperenaine polnud mitte wähe wihane, kui hommikul luuaga planku puhastas.

Järjekorralisels suursündmuseks tõotab kujuneda kohaliku tulet. ühingu 52. aastapäew. Tulet. ühingu aastapäewi oodatakse siin alati suure huwiga ja wiimane omab kohalikus seltskonnas samasuure tähtsuse, nagu „presseball“ pealinna koorekihis. Ka käesoleval aastal pole see teisiti, kuigi pidustused korraldatakse n.n. koduses ringis.

Haridusjelts, kelle näitemüük on käesoleva kuu lõpul, kutsub sel puhul pealinnast kohale jutlustama ühe protestantliku õpetaja (wist tõõbenumbrina). Siin tõõtab tulla jällegi wäikene „jõukatsumine“, sest waewalt teda kohaliku kiriku kantslisse jutlustama lubatakse.

Muide elab noorsugu siin spordi tähe all. Kewadel korraldati kergejõustiku kursused, nüüd jälle õpitakse ujumist. Ühe suurema jalgpallwõistluse puhul, mis peeti hiljuti pealinnas, sõitsid kohalikud jalgpallihuwilised noored seda isegi sinna jälgima.

Ringi ümber Järwamaa.

Järwa esiwõistlused Koerus. Koerus peetakse homme Järwa esiwõistlusi kergejõustikus. Osawõtjaid loodetakse rohkelt. Paide sportlaste osawõtt on küsitaw.

Tapa keskkooli õpetajate walimised tühistati. Põhjuseks asjaolu, et filmas polnud peetud wormilikke nõudeid. Nüüd määratakse õpetajad ametisse.

Wargad Ambla arsti korteris. Amblas murti sisse dr. Lotzi korteri. Ära wiidi kaks jahipüssi, kaks fotoaparaati, kirjutuslaua sahtlist raha umbes 10 kr., palitu ja arstimise kott, mis arstil seisis waruks esimeseks abiks. Wargad purustasid weranda klaasakna, kust kaudu awasid ukse. Kuigi maja elanikud kõik kodus olid ja kõõgis kolm koera magasid, ei kuuldud sisse murdmist. Warastel oli aega ka weel sahwris käia, kust ära wiidi mitu moosipurki, mis aga maja lähedale maha jäeti. Dr. Lotzi kahju 430 kr. Kriminaalpolitsei alustas juurdlust. Wõeti ette kahtlaste isikute pool läbiotsimisi, kuid tulemusteta.

Enesetapmiskatse Tapal. Tapal tahtis ennast tappa restoran „Pariisi“ ettekandja Sara Fromholts, 28 a. wana. Ta löikas omal wasaku käe sooned läbi. Enne seda oli neiu sisse wõtnud 3 weronaal- ja 7 aspiriini pulbrit. Neiu enesetapmise mõtele saadi kiirelt jälile restorani puhwetikappi mahajäetud kirjast. Mindi neiu korteri ja murti uks lahti. Neiu lamas woodis, wasak käsi pooleldi werega täidetud pesukausis. Arst tunnistas wigastuse wähemaskeks. Surma tahtnud neiu minna romantiilistel põhjustel.

Lõõla kaotas Annale. Meie lehes sõnumis wõrkpalli wõistluse kohta Anna ja Lõõla wahel on eksitus juhtunud. Wõitjaks tuli Anna 2:0.

Poeg jõi isa lambad maha. Kalle külas elutsew Karla Luuk tõstis süüdistuse oma poja wastu, et see kodust ära wiinud kaks lammast, need Tapal ära müünud ja siis raha restoranis maha pummeldanud. Kahe lamba raha jäänud pojale tasku ainult 20 senti.

Wahastu wallawolikogu koosolekult. Wahastu kooli õpetajaks otsustati tagasi walida Mari Mironow. — Jaotati toetus kehwematele õpilastele. 155-kr. summast saawad osa 19 õpilast, 5—15 kr. — Jalgrattamaks otsustati kõigilt, kes seda pole tähtajaks tasunud, sisse nõuda kahekordses suuruses.

Süüdistab kirwe warguses. Käru majaperemees M. Schiffer tõstis süüdistuse Maria Klemmeri wastu, et see korterist lahkudes kaasa wiinud kirwe. K. jälle peab süüdistust kutsuks.

Elamisloata musklane. Kärus elutsew R. Koslowskyle, 26 a. wana, koostati protokoll elamisloa mittepikendamise pärast.

„Lapsewargus“ Sääskülas. Albu w. Sääskülas elutsew Tiina Reimann tõstis süüdistuse oma minia Amanda wastu, kes salaja ära wiinud oma 4-aastase poja. Amanda ja Woldemar Reimannid elawad lahus. Woldemari kodustäraolekul tulnud Amanda Noosna-Tammikust ja wiinud lapse ära. Ka süüdistab ämm miniat weel 4 kr. raha warguses.

Noortepäew Huukjis. ÜEMÜ Huukji osakond korraldab homme Huukjis noortepäewa, mille tuumaks spordiwõistlused ümbruskonna ÜEMÜ osakondade wahel. Päewal esineb kõnega ka ÜEMÜ keskjuhatuse esindaja.

Risti koolimajale nurgakiwi panekut toimetatakse homme. Maja tähetakse weel tänawu katuse alla wiia.

Kirna wallamaja katuse all. Kirna wallamaja ehitustööd on juba nii kaugele jõudnud, et wõidakse sisemisi töid teha, kuna maja katuse all.

Hobussaare omapärase elaniku nimi on Estrik, mitte Wistrik, nagu teisip. lehes eksitombel awaldatud.

Tänawu wähene meesaak. Põuane suwi annab end ka mesinikele tunda wähese meesaagi näol. Kuigi pereheitmistes mesilased „kitsid“ ei olnud, seda aga kaebawad mesinikud, et meetagawarad olewat wähesed isegi neis tarudes, kes ka sülemeid ei annud. Asjaosalised arwawad, et kuiwaga ei saanud öied kuigi kaua püsida, milledelt mesilased saaki ammutawad, seega osutub möödapääsematuks talwel suhkruga sõõtmine, mil puhul suhkrut tolli alt wabastamine mesinike peres õigustamist leiab.

Maal kaswatatakse jälle lambaid.

Nüüd on hakatud jällegi enam lambaid kaswatatama ja on juba talusid, nagu wanasti, suured karjad lambaid. Põllumehe sissetulekud on jäänud wäikesteks ega wõimalda tarwitada poekaupa, kuna rõiwastuse walmistamine kodusel teel palju odawam tuleb. Mitmesugused kursused maal, mida tihti siin seal korraldatakse ja mis maainimeste poolt sooja wastuwõtu leiawad — õpetamud kuduma ka maitsekaid mustriideid.

Kiriklikke teateid.

Paide kirik. Homme, 20. sõp. kell 11 homm. kõstarjumalateenistus paltwemajas.

Anna kirik. Homme, 20. sõp. kell 11 homm. jumalateenistus. Õp. G. Perli.

Türi kirik. Pühap. 20. sõp. kell ½11 p. kõstripiha.

Kelk ½1 p. kontsert-jumalateenistus. Laulab prl. E. Lipand, juhlustab ülalisena Sõõlaõõ maa log. õpet. H. Unt. Ovelist Joh. Weberi Sissepääs laululehtedega.

Koeru kirik. Pühap., 20. sõp. kell 11 homm. piiblipiha jumalateenistus. Laululehed. Juhlustab õp. Pähn. Pärast jumalateenistust kell 1 p. kogudusе peakoosolek.

Teadaanne. Kõigile lastevanemaile ja hooldajaile Paides. Paide linnaval. teatab, et 1933/34 a. õppeaast.

õppetöö algab

1) Paide linna algkoolis **reedel 1. septembril s. a. kell 9 hom.**
2. Paide linna täiendusk. **esmasp. 11. septembril s. a. kell 9 hom.**

Nimetatud ajaks peavad kooli ilmuma kõik koolielalised lapsed. Uute õpilaste vastuvõtmine ja järelkatsed on kooli juures teisip. 26. aug. s.a. kell 9 hom. Kõik koolikohustuse easse jõudnud lapsed tulevad registreerida Paide linnavalitsuses enne koolitöö algust. Paides, 17. aug. 1933.

Linnavalitsus.

Türi Linna Majandusgümnaasiumis on

uute õpilaste vastuvõtmine

24.—26. aug. 1933. a. Vastu võetakse õpilasi kõikidesse klassidesse. Esimesse klassi algkooli lõpetanuid ja vanematesse klassidesse teiste gümnaasiumide vastavate klasside lõpetanuid ehk eksamitega eelmise klassi kursuse ulatuses. Õppemaks on nooremais klassides 30 kr., ja vanemates kl. 40 kr. a. Seega odavam kui üheski teises gümnaasiumis. Elamiskulud odavad. Soodsad edasiõppimise tingimused põllutöökoolide lõpetanuile ja põllumeeste lastele. Õppetöö algus 28. augustil s. a. kell 9. hom. **Koolijuhatus.**

Järvamaa Paide ühisgümnaasiumis on

uute õpilaste vastuvõtmine

24. — 26. augustini 1933. a.

Opilasi võetakse vastu kõikidesse klassidesse.

Sisseastumise sooviavaldusi ühes koolitunnistusega võib esitada kooli kantseleisse ka varem. 1. ja 2. klassil õppemaksu alandatud 15 kr. võrra aastas. Õppetöö algus 28. augustil kell 9 hommikul.

Koolijuhatus.

O. POTMANNI kauplus, Koerus,

OSTAB

piiramata arvul kõrgema päevahinnaga

rukkeid ja nisu

samuti ka hiljem otri ja kaeru, kohemaksetava raha eest. Vastuvõtmine iga päev.

Paide nööritehas

vahetab ja valmistab köie- ja ohjanööri linadest ja linade vastu **Ostab kõva kluga**

puhastatud ja murtud (masindatud) linu.

Soovitab kõiksugu põllumajanduse nööre ja koetud masinarihmu. Perenaistele pesu- ja põrandariide nööre. **Saadaval ehituste jaoks takku ja linu.**

Dr. G. Leisner

Paides, Lai uul. 10, telef. nr. 113.

Olen tagasi jõudnud

Võtan jälle haigeid vastu.

Soovin müüa

maja

Türi linna keskel. Teateid saab Viljandi uul. nr. 1. Pudu- ja kirjutustarvete kauplusest Türil.

Soovin osta ehk rentida

rehepeksu garnituuri.

Teatada firma, trumli laius ja seisukord aadressil: Esna asund. M. Rosenbladt.

A.-S. „Ühiselu“ trükk, Tallinnas.